

Міністерство внутрішніх справ України
Одеський державний університет внутрішніх справ

**Роль та місце правоохоронних органів
у розбудові демократичної правової держави**

Матеріали

X Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

30 березня 2018 року

Одеса
ОДУВС
2018

УДК 351.74
ББК 67.401.133
Р68

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

Р68 **Роль** та місце правоохоронних органів у розбудові демократичної правової держави: матеріали X міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Одеса, 30 березня 2018 р. — Одеса: ОДУВС, 2018. — 282 с.

УДК 351.74
ББК 67.401.133

Удренас Г. І.,

к. ю. н., доцент кафедри тактико-спеціальної та вогневої підготовки ОДУВС

СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ТАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ

Анотації. У тезах досліджуються принципи організації тактичної медицини під час антитерористичних операцій. Обґрунтовано розробку та впровадження принципів тактичної медицини, що є необхідною складовою співробітництва між військовими, поліцейськими та медичними працівниками.

Ключові слова: тактична медицина, військова медицина, антитерористичні операції, медична підготовка, поліцейські, медичні працівники.

Ключевые слова: тактическая медицина, военная медицина, антитеррористические операции, медицинская подготовка, полицейские, медицинские работники.

Keywords: tactical medicine, military medicine, antiterrorist operations, medical training, police officers, medical staff.

Світовий досвід військової медицини став основою розробки сучасних принципів організації та тактики медичної служби Збройних сил, що спрямовані на надання невідкладної медичної допомоги хворим і пораненим на етапах надання медичної допомоги. Разом з тим, проведення спеціальних, у тому числі антитерористичних, операцій компетентними службами обумовлює потребу залучення цивільних бригад екстреної медичної допомоги до надання медичної допомоги пораненим [1]. Наведені бригади здійснюють свою діяльність в умовах небезпечного оточуючого середовища.

У контексті предмету даної наукової праці цікавим є досвід організації Служби екстреної медичної допомоги США (1996). Зазначена служба передбачає доцільність створення спеціально підготовлених бригад, що отримали назву «бригади тактичної медицини». Основне завдання тактичних медиків полягає в медичному забезпеченні спеціальних, у т.ч. антитерористичних, операцій і наданні екстреної, медичної допомоги постраждалим при вогнепальних і мінно-вибухових пораненнях на небезпечних територіях.

В одному аспекті тактична медицина є важливим сучасним компонентом і в системі професійної підготовки працівників Національної поліції України, і під час проведення спеціальних, у тому числі антитерористичних, операцій. Важливість та необхідність вивчення майбутніми поліцейськими тактичної медицини пояснюється наступним: по-перше, враховуючи участь значної кількості працівників Національної поліції у антитерористичній операції, яка триває на Сході України, гостро постала проблема удосконалення медичної підготовки особового складу правоохоронних підрозділів держави, як невід'ємного елементу їх боєздатності; по-друге, це ускладнення криміногенної ситуації у державі, велика кількість зброї, якою на даний момент часу володіють злочинці. Практичні заняття з тактичної медицини повинні базуватися на таких основних поняттях, як: 1) «золота година» – час, необхідний для надання пораненому необхідного обсягу медичної допомоги; 2) «платинові 10 хвилини» – перші хвилини після поранення, які є найкритичнішими; заходи протягом цього часу найбільш суттєво впливають на виживання пораненого та подальше успішне відновлення організму [2, с. 6]. Отже, засвоєння майбутніми поліцейськими знань тактичної медицини має бути зорієнтованим на формування базових навичок з надання само- та взаємодопомоги в

умовах службово-бойової діяльності, в зонах обстрілу та укриття під час проведення оперативних заходів (спецоперацій) та на етапах евакуації поранених.

В іншому аспекті тактична медицина набуває особливої актуальності під час проведення спеціальних (антитерористичних) поліцейських операцій в умовах мирного часу. Так, основною причиною летальних випадків серед поліцейських та інших учасників операцій в 61 % випадків була артеріальна кровотеча з пораненої кінцівки, в 33 % – напружений пневмоторакс, в 6 % – травма дихальних шляхів, що потребувала своєчасного хірургічного лікування. Усі наведені летальні наслідки було визначено як потенційно превентивні [3, с. 72]. Основний обсяг тактичної медицини в бойових умовах передбачає володіння правоохоронцем наступними оперативними вміннями та дотримання ним принципу правильності при виконанні таких дій: 1) в секторі обстрілу – переведення з положення «на спині» в положення «на животі»; тимчасова зупинка зовнішньої кровотечі (шия, кінцівки); 2) в секторі укриття – первинний огляд пораненого (визначення ознак життя), швидке обстеження з ніг до голови (пошук наявних ушкоджень), при необхідності – тимчасова зупинка кровотечі (голова, тулуб), серцево-легенева реанімація, накладання пов'язок на рани кінцівки і тулуба, фіксація переломів та шийного відділу хребта, підготовка до транспортування пораненого в безпечну зону [2, с. 7].

Неодноразово ученими були проведені дослідження, які дозволили розробити основні принципи тактичної медицини, що віддзеркалювали першочергові заходи для збереження життя поранених: 1) зупинка зовнішньої кровотечі через накладання джгута, після перегляду протоколів надання екстреної медичної допомоги пораненим у 2003-2006 рр. для зупинки зовнішньої кровотечі рекомендовано застосовувати кровоспинні засоби типу Celox (Велика Британія) або QuikClot (США); 2) голкова торакастомія при напруженому пневмотораксі; 3) назофарингеальна інтубація, конікопункція або трахеостомія у випадку порушення прохідності верхніх дихальних шляхів при щелепно-лицьовій травмі; 4) знеболювання та інфузійна терапія. Для реалізації наведених принципів на території проведення операції визначають три зони, що відрізняються за видом та обсягом надання медичної допомоги відповідно до ступеня потенційної загрози (гаряча зона, тепла зона, холодна зона). Відповідно медична допомога надається в залежності від умов ступеня небезпеки, притаманних кожному із зазначених зон.

На підставі викладеного можна зробити висновок, що під час проведення спеціальних, у тому числі антитерористичних, операцій доцільним є залучення бригадам тактичних медиків, які, виконуючи свої функціональні обов'язки, застосовуватимуть прості та дієві методи надання екстреної медичної допомоги пораненим на догоспітальному етапі. Очевидним є той факт, що організація бригад тактичної медицини покращить результати надання медичної допомоги пораненим на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. Водночас розробка та впровадження принципів тактичної медицини є необхідною складовою співробітництва між військовими, поліцейськими та медичними працівниками. Вочевидь особовий склад курсантів вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, військовослужбовців, поліцейських, зобов'язані володіти знаннями та навичками надання першої допомоги пораненим.

Література

1. Frank G. Hoffman Conflict in the 21st century: the rise of hybrid wars [Електронний ресурс] // Potomac Institute for Policy Study. – 2007. – 72 р. – Режим доступу: http://www.potomacinstitute.org/images/stories/publications/potomac_hybridwar_0108.pdf
2. Домедична допомога в умовах бойових дій: Методичний посібник / В. Д. Юрченко, В. О. Крилюк, А. А. Гудима та ін. – К.: Середняк Т.К., 2014. – 80 с.
3. Мазуренко О. В. Тактична медицина як основна складова екстреної медичної допомоги при проведенні антитерористичних операцій / О. В. Мазуренко, Г. Г. Роцін, В. О. Волошин // Медицина невідкладних станів. – № 7 (70). – 2015. – С. 71-74.

Удренас Г. І. СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ТАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ.....	75
Церковна О. В. ДЕЯКІ АСПЕКТИ БЕЗВИННОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В ЦИВІЛІСТИЦІ.....	76
Шаран А. А. ПРИЧИНИ ФІНАНСОВОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ В УКРАЇНІ.....	78
Шмаленко Ю. І. ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ТА ПЕДАГОГІЧНА КУЛЬТУРА ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	80
Шморзун О. В. ТЕМПОРАЛЬНІ МЕЖІ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВА НА ПРИЙНЯТТЯ СПАДЩИНИ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН.....	81

СЕКЦІЯ 2.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУ.

Абдулкадірова Е. Е. ВИЗНАЧЕННЯ СТАДІЇ РОЗГЛЯДУ СПРАВ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПАТРУЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ.....	84
Баранов С. О. ДО ПИТАННЯ ПРО ТЕОРЕТИЧНО-ПРАВОВИЙ ЗМІСТ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ПУБЛІЧНОЇ ПОСЛУГИ.....	85
Вичавка В. І. ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ТЕРОРИЗМУ НА ДЕРЖАВНОМУ КОРДОНІ УКРАЇНИ.....	87
Денисова А. В., Гомон Д. О. КОНТРОЛЬ ЯК СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ.....	89
Жильцов О. Л. ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ МЕЖ АДМІНІСТРАТИВНОГО РОЗСУДУ.....	90
Ковальова О. В. СУЧАСНИЙ СТАН ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ В УКРАЇНІ.....	94
Коломоєць Т. О. СПЕЦІАЛЬНІ ОБМЕЖЕННЯ ДЛЯ ОСІБ, ЩО ВИКОНУЮТЬ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ АБО МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ЯК ЗАСІБ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ: ПРІОРИТЕТИ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСУ.....	96
Котляренко О. П. УПОРЯДКУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ В МИРНИЙ ЧАС.....	96
Куценко А. О. АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	98
Мамука О. В. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ПИТАННЯ КУРІННЯ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ.....	99
Морозова В. Ю. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СУЧАСНИХ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ.....	100
Пирожкова Ю. В. ДІЯЛЬНІСТЬ ПРИВАТНХ ДЕТЕКТИВІВ В УКРАЇНІ: СТРАТЕГІЧНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	103
Погребняк О. Г. АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОЦЕДУРИ ЯК СКЛАДОВА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУ.....	104
Половніков В. В. ЩОДО ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ЯК ВІЙСЬКОВОГО ФОРМУВАННЯ.....	106
Постол О. І. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ФЕНОМЕНУ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА ЗГІДНО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЮ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ».....	108
Серватюк Л. В. ПОНЯТТЯ ТА СИСТЕМА ЗАХОДІВ ПРОФІЛАКТИКИ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ УКРАЇНИ.....	111